

การพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน  
Development of the Activity Packages on the Final Consonant Sound  
in Thai Learning Substance Group for Prathom Suksa 3 students  
by using Brain Based Learning

อมรรัตน์ อรรรัตน์<sup>1</sup> อุษา ปราบหงษ์<sup>2</sup> ประยูร บุญไช้<sup>3</sup>  
Amornrat Turarat<sup>1</sup>, Usa Prabhong<sup>2</sup> and Prayoon Boonchai<sup>3</sup>

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมตามรูปแบบใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวนนักเรียน 49 คน ได้มาจากรหัสสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด จำนวน 8 ชุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test (ชนิด Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรม มีประสิทธิภาพ 89.75/83.83 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.69$ )

คำสำคัญ ชุดกิจกรรม มาตรฐานตัวสะกด กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน

<sup>1</sup>นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

<sup>2</sup>อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

<sup>3</sup>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

## ABSTRACT

The purposes of this research were :1) to develop of the activity packages on the Final Consonant Sound in Thai Learning Substance group for Prathom Suksa 3 students by using Brain Based Learning on the efficiency of 80/80, 2) to compare the learning achievements before and after learning with the activity packages on the Final Consonant Sound and 3) to study students' satisfaction of learning through the activity packages on the Final Consonant Sound. The subjects of this study were 49 Prathom Suksa 3/1 students in the second semester of the academic year 2014, at Anuban Sakon Nakhon School, under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 1. These students were selected by Cluster Random Sampling. The instruments used in this research consisted of (1) 8 sets of Activity Packages on the Final Consonant Sound, (2) the achievement test and (3) the satisfaction questionnaire. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and t-test (Dependent Samples).

The research findings were as follows:

1. The developed Activity Packages had its efficiency of 89.75/83.83 which was higher than the set criteria of 80/80.
2. The students' learning achievement after learning through the developed activity packages was higher than that of before learning at .01 level of significance.
3. The student' satisfaction of learning through developed the Activity Packages was at the highest ( $\bar{x} = 4.69$ )

**Keywords :** Activity Packages, Final Consonant Sound, Brain Based Learning

### ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมาย และหลักการของการศึกษาไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระ และ ขบวนการเรียน ให้ เป็น ไป อย่าง ต่อ เนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, บทนำ) นอกจากนี้ใน

หมวด 4 มาตรา 22 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนสำคัญที่สุด ขบวนการจัดการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้จัดหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับความแตกต่าง ของนักเรียนแต่ละบุคคล ความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้ โดยบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ ด้วยวิธีการ กระบวนการ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การศึกษาชั้น

พื้นฐานเป็นการศึกษาเบื้องต้นเพื่อเตรียมคนให้มีความรู้ ความสามารถที่จะเข้าสังคมได้ดีเพื่อเป็นพื้นฐานในการ ประกอบอาชีพหรือเพื่อศึกษาต่อ ซึ่งรัฐจะจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างทั่วถึง โดยอาศัย หลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาไปสู่ระดับล่าง หรือ ระดับปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจที่กระจายไปให้ สถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของการที่สถานศึกษาปฏิบัติ ภารกิจ ได้สำเร็จตามที่มุ่งหวังนั้นสถานศึกษาจะต้อง วิเคราะห์ภารกิจที่จะต้องปฏิบัติให้ชัดเจน (สมศรี สง่าศิลป์, 2548, หน้า 50)

ภาษาไทยประกอบด้วยทักษะ 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน ให้เกิดความ ชำนาญ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อให้สามารถ รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างพินิจพิเคราะห์ สามารถเลือกใช้ คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตาม กฎเกณฑ์ได้ตรงตามความหมายและถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 2) ในทักษะทั้ง 4 นั้น ทักษะที่สำคัญต่อการรับสาร และส่งสาร คือ ทักษะการอ่าน เพราะการอ่านเป็นทักษะ ของการรับรู้เรื่องราว ความรู้ และประสบการณ์ ด้วย ความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ในสาระที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อ นำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรัก การอ่าน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 7)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นวิชา พื้นฐาน โดยมีความสำคัญดังนี้ ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็น เอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความ เป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความ เข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบ ภารกิจ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม ประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการ แสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทาง เศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อ แสดงภูมิปัญญาของบรรพ บุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติ ล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ ชาติไทยตลอดไป (สำนักงานวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา, 2552, หน้า 1) จากความสำคัญของภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแม่บทในการจัดการศึกษาของคนในชาติได้ กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการ เรียนรู้พื้นฐานที่คนไทยทุกคนจะต้องเรียนรู้ และจาก นโยบายการปฏิรูป การศึกษา ในทศวรรษที่ สอง (พุทธศักราช 2552-2561) ของกระทรวงศึกษาธิการซึ่ง เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการจัดการศึกษาของชาติได้ กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมี คุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ สนองนโยบายดังกล่าวโดยได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน ด้านความสามารถในการอ่าน การเขียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 คือ ผู้เรียนต้องอ่านออก เขียนได้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 คือ ผู้เรียนต้อง อ่านคล่องเขียนคล่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 1) จะเห็นได้ว่ารัฐได้ให้ความสำคัญและมีความพยายาม อย่างยิ่งที่จะพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถในการอ่าน และการเขียน ซึ่งการพัฒนาการดังกล่าว สามารถกระทำ ได้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีอยู่อย่างหลากหลาย และการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานเป็นรูปแบบหนึ่ง ที่พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนได้

การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน หมายถึง สมองแต่ละ คนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเปรียบเหมือนผู้ดำเนินการที่มี พลังมากมหาศาล สามารถทำงานได้หลายอย่างในเวลา เดียวกันกระบวนการทางสมองจะเกิดขึ้นทั้งในส่วนรวมและ ส่วนย่อยก่อให้เกิดการเรียนรู้ จุดจำให้ความหมายในสิ่งที่ จะเรียนรู้ และเก็บไว้เป็นข้อมูลบนพื้นฐานประกอบกับ ประสบการณ์ส่วนบุคคล สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ เช่น จัดบรรยากาศในห้องเรียน สถานที่ให้น่าเรียน ดึงดูดความ

สนใจ โน้มน้าวความรู้สึกให้เกิดความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็นเป็นต้น เพื่อเอื้อต่อการทำงานของสมองให้เกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพเข้าใจถึงความแตกต่างของสมองและประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ส่วนบุคคล จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เกิดความท้าทาย สร้างสรรค์ ไม่ข่มขู่ผู้เรียนมีกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกในสิ่งที่ชอบ มีความถนัดให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงมากที่สุด เพราะการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเกิดจากประสบการณ์ (คำพิเชียร ชูเดช, 2553, หน้า 1) สอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์อันหลากหลายด้วยเทคนิควิธีสอนหลายรูปแบบบนพื้นฐานแนวคิดของความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550, หน้า 112) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนรู้สึกเหมือนถูกกอดแต่มีความท้าทาย ชวนให้ค้นหาคำตอบ ทำให้จดจ่อในสิ่งเดียวกันโดยการใช้สื่อหลายๆ ชนิด ใช้ปรากฏการณ์จริง เปรียบเทียบให้เห็นภาพ ใช้คำถาม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีการทำงานของสมองทางธรรมชาติ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลแบบเน้นนักเรียนเป็นสำคัญสามารถพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของสมองได้ การจัดประสบการณ์ที่ช่วยกระตุ้นการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาเพื่อให้สมองทั้งสองซีกมีพัฒนาการที่สมดุล (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2551, หน้า 69-80) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ และความฉลาดทางอารมณ์เพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นช่วงของการเริ่มต้นการเรียนรู้ในทุกๆ ด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม การพัฒนาให้นักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์ จะช่วยลดปัญหาด้านอารมณ์และปัญหาด้านพฤติกรรม ที่สำคัญเมื่อนักเรียนไม่มีปัญหาด้านอารมณ์แล้ว จะทำให้นักเรียนมีการใช้ศักยภาพทางเชาว์ปัญญาได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่

ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จด้านการศึกษาและการเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีการจัดการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา เปิดสอนตั้งแต่อนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 มีนักเรียนจำนวน 2,289 คน มีครู จำนวน 96 คน ผลการจัดการเรียนรู้ ในปีการศึกษา 2556 ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะไม่บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยร้อยละ 74.50 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดคือร้อยละ 80 ทำให้การเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นมีปัญหาไปด้วย ในปัจจุบัน พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาไม่สามารถจำแนกคำตามมาตราตัวสะกดได้ ทำให้นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก อ่านแจกถูกสะกดคำไม่เป็น และเขียนหนังสือไม่ถูก การใช้คำไม่ตรงความหมาย ใช้คำไม่ถูกต้องตามชนิดและหน้าที่ของคำ ขาดความเข้าใจในหลักการใช้ภาษา นอกจากนี้จากการสังเกตพบว่าการเรียนการสอนภาษาไทยประสบปัญหาค่อนข้างมาก เนื่องจากขาดการวางแผน และรูปแบบการสอนที่ดี ไม่มีสื่อและนวัตกรรมประกอบในการจัดการเรียนการสอน เช่น ชุดกิจกรรม บัตรคำ เป็นต้น ทำให้ประสบปัญหาในการเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและหานวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมและสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติจริง ผู้วิจัยพบว่า ชุดกิจกรรม เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอีกอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากชุดกิจกรรม ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยชุดกิจกรรมได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สนองตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายในการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรม ทำให้

นักเรียนเกิดเจตคติที่ดี มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของวิชาภาษาไทย เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจวิชาภาษาไทยเป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2532, หน้า 114) ที่ได้สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อที่สามารถเป็นตัวกลางช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากผู้สอน หรือจากแหล่งความรู้ไปยังนักเรียน เป็นสิ่งช่วยอธิบายหรือขยายเนื้อหาในบทเรียนให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น เนื่องจากชุดการสอนเป็นระบบการนำสื่อประสมที่ได้จากกระบวนการผลิต และการทำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาของแต่ละหน่วย การเรียนรู้มาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สดสวย กาวี (2550, หน้า 60-62) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และงานวิจัยของ สุรรัตน์ หอมเอี่ยม (2555, หน้า 134) ได้พัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเขียนสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยสอดคล้องกันว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ความพึงพอใจต่อการ

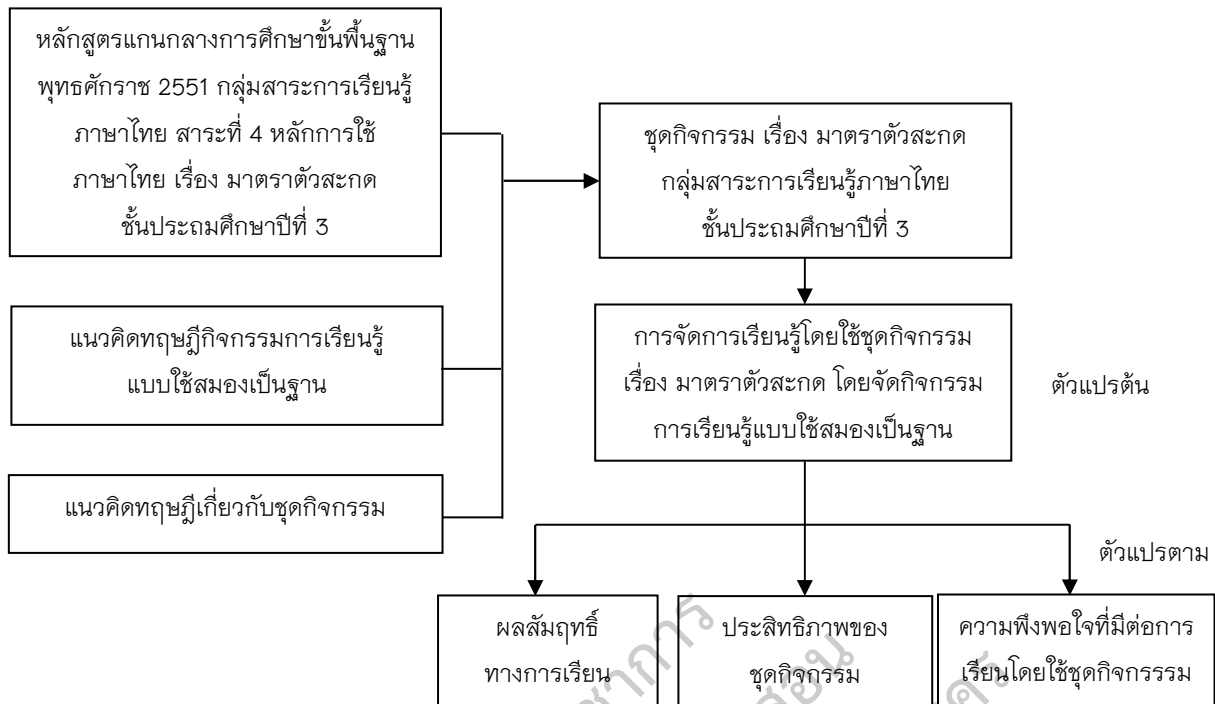
จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาชุดกิจกรรม ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการใช้สมองเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไป

### ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมตามรูปแบบใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน

### กรอบแนวคิดของการวิจัย



ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

### วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 296 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 49 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คุณภาพ เครื่องมือ

3.1 ชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน จำนวน 8 ชุด

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 ข้อ

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มี ต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม จำนวน 15 ข้อ

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 ซึ่งมีรายละเอียดการทดลอง ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของ นักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 ข้อ

2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ของชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน จำนวน 8 ชุด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ในเวลาปกติ ใช้เวลาในการวิจัย รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง

3. ระหว่างดำเนินการสอน ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมและการทดสอบย่อยของนักเรียนและบันทึกผลคะแนน เพื่อนำไปวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

4. เมื่อสิ้นสุดการสอน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม จำนวน 15 ข้อ

### การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples)

1.3 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

#### 2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์ ในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำมาเขียนในเชิงพรรณนาในประเด็นต่างๆ ที่สนใจ

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ )

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

#### 2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร  $E_1/E_2$

2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test (Dependent Samples)

#### 3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การหาค่าระดับความยากง่าย (P)

3.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (r)

3.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR-20

### สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน มีประสิทธิภาพ 89.75/83.83

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.69$ )

### อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 89.75/83.83 ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่าชุดกิจกรรม ได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ และวิธีการที่เหมาะสมผ่านการตรวจแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผ่านกระบวนการทดลองและนำเอาผลการทดลองไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่างได้ และผ่านการประเมินตรวจสอบคุณภาพ และความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา นอกจากนี้ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการจัดการเรียนรู้ ที่นำไปใช้ได้ง่ายทั้งครูและนักเรียน ประกอบด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดไว้อย่างเป็นระบบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม

รูปแบบใช้สมองเป็นฐาน จัดไว้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน และมีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, หน้า 57-58) ที่กล่าวว่าลักษณะของชุดกิจกรรมที่ดีเป็นชุดกิจกรรมที่เหมาะสมตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เหมาะสมกับผู้เรียน สามารถสร้างความสนใจผู้เรียนได้ดี ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถ ความสนใจตามเวลา และโอกาสที่เหมาะสม ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ภูสมศรี (2552, หน้า 88) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้สาระภาษาไทย เรื่อง การอ่านแจกลูกประสมคำ โดยวิธีสอนมุ่งประสบการณ์ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้สาระภาษาไทย เรื่อง การอ่านแจกลูกประสมคำ โดยวิธีสอนมุ่งประสบการณ์ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ทุกชุด

2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักการของสมองกับการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, หน้า 66) เสนอไว้ได้แก่ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมเปิดสมอง เช่น เปิดเพลงให้นักเรียนเต้นประกอบจังหวะ เคลื่อนไหวร่างกาย การปรบมือเป็นจังหวะ เป็นต้น ในขั้นนี้พบว่านักเรียนมีความสุขสนุกสนานเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น ในขั้นเสนอความรู้ครูจะอธิบายเนื้อหาความรู้ให้นักเรียนได้เข้าใจ สาธิตการอ่าน การเขียนคำมาตราตัวสะกด จนนักเรียนเกิดความเข้าใจ จึงให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ และต่อเนื่องด้วยขั้นฝึกทักษะ โดยจะให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน การเขียนในชุดกิจกรรมเพื่อให้เกิดความชำนาญ แล้วจึงนำความรู้มาใช้ในขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยสร้างแผนผังความคิด สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียน และให้นักเรียนสนุกสนานได้ทบทวนความรู้จาก

ขั้นกิจกรรมเกม (ทดสอบ) นักเรียนได้แข่งขันการทำกิจกรรม ตรวจสอบความถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รังคิยา ทองงาม (2553) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดสมองเป็นฐานโดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านและการเขียนคำที่ประสมสระลดรูปและเปลี่ยนรูปชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดสมองเป็นฐานโดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านและการเขียนคำที่ประสมสระลดรูปและเปลี่ยนรูปชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6267

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.69$ ) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม มีรูปภาพประกอบสวยงาม มีกิจกรรมเปิดสมอง มีเกมสรุปความรู้ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องใกล้ตัว เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สอดคล้องกับทฤษฎีการจูงใจของ Mcclendland เชื่อว่าความต้องการเป็นการเรียนรู้จากการมีประสบการณ์และมีอิทธิพลต่อการรับรู้สถานการณ์และแรงจูงใจสู่เป้าหมาย

### ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาผลการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมกับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ทั้งนี้โดยให้คำนึงถึงเนื้อหาและวัตถุประสงค์ว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์หรือไม่
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการใช้สมองเป็นฐานร่วมกับนวัตกรรม หรือวิธีการอื่นๆ เช่น หนังสือส่งเสริมการอ่าน
3. ควรมีการศึกษาผลของการเรียนรู้จากชุดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เช่น เทคนิค Jigsaw II เทคนิค STAD เป็นต้น



## เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ภูสมศรี. (2552). การสร้างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้สาระภาษาไทย เรื่อง การอ่านแจกลูกประสมคำ โดยวิธีสอนมุ่งประสบการณ์ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). Road Map จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- \_\_\_\_\_. (2553). การวัดและประเมินผลของมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- คำเพียร ชูเดช. (2553). ผลการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2532). สื่อการสอนระดับประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช.
- รังศิยา ทองงาม. (2553). ผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่ประสมสระลดรูปและเปลี่ยนรูป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2550). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- \_\_\_\_\_. (2551). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศรี สงาคิลป์. (2548). การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สดสวย กาวี. (2550). การสร้างชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าปลาประชาอุทิศ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สุรวิรัตน์ หอมเอี่ยม. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเขียนสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). 19 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตารางวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- \_\_\_\_\_. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.